

Zelfvoorzienend op Taravai (PYF)

“Wat als het bevoorradingschip niet meer komt?” We horen lichte paniek door de marifoon. “Misschien moeten we vlug boodschappen doen nu het nog kan!” Geïnteresseerd luisteren we naar een gesprek tussen andere zeilers. Het coronavirus heeft Frans-Polynesië bereikt en dat is te merken. Hoewel de eerste gevallen in Tahiti zijn, zo’n 1000 mijl verderop, gelden er in het hele land strikte maatregelen. We mogen niet verder zeilen en zitten dus voorlopig vast in de Gambier-archipel. Het houdt de gemoederen bezig en veel zeilers vragen zich af: wat betekent het virus voor de voedselvoorziening?

Afhankelijk van lange ketens

Uiteindelijk komt tóch het bevoorradingschip. De hele vloot zeilers verzamelt zich op de ankerplaats bij Rikitea om vers eten in te slaan zodra de winkels open zijn. Groente en fruit, zoals kool, wortelen en sinaasappels, zijn in een mum van tijd uitverkocht. Wie te laat opstaat, moet weer een maand wachten. Zeilers en lokale bewoners staan daarom al vanaf 5 uur ’s ochtends in de rij. En toch is dat een beetje vreemd. Waarom zijn we zo afhankelijk van geïmporteerde groente en fruit, als hier op het eiland van alles groeit?

“Veel mensen in Rikitea zijn gewend geraakt aan de supermarkt”, vertelt Hervé. Hij woont met zijn gezin op het naastgelegen eiland Taravai. “Ze hebben geen groentetuin of fruitbomen, maar kopen alles in de winkel of van mensen die wel zo veel mogelijk zelf telen, zoals wij.” Regelmatig vaart hij van Taravai naar Rikitea om zijn oogst rond te brengen. Dat verklaart ook waarom het zo moeilijk is om verse producten in Rikitea te vinden: je moet iemand kennen die het zelf kweekt. Zijn wij even blij dat we bij Hervé in de baai liggen en van hem groente en fruit kunnen krijgen.

Eten uit eigen tuin

De gastvrijheid van Hervé en zijn vrouw Valérie is haast legendarisch. Al jaren stellen zij hun huis open voor zeilers. Elke zondag organiseren ze een barbecue waar zeilers elkaar ontmoeten en met het gezin volleyballen en jeu-de-boulen. Melk, rijst of meel kun je ruilen tegen sla, papaja's, bananen en avocado's uit Hervés grote tuin. Als hij ons een rondleiding geeft, zien we pas hoeveel eten uit hun eigen tuin komt.

“We voorzien in bijna alles zelf”, begint Hervé. “Zoete aardappelen, cassave, bonen en sla groeien zowat het hele jaar door. Net als kokosnoten, die we voor het vlucht vlees en de kokosolie gebruiken. Ander fruit groeit seizoensgebonden. Nu zijn dat avocado's en sinaasappels. De mango's en lychees hebben jullie helaas net gemist. Bananen heb ik zo veel, dat er altijd wel een tros rijp is. Willen jullie er een paar?” Voor we kunnen antwoorden, overhandigt Hervé ons een grote tros. Ivar glundert. “Die komt aan de bezaan-giek te hangen!”

De juiste vissen vissen

Ter voorbereiding van de barbecue gaan we de volgende ochtend mee vissen. Hervé weet precies welke vissen eetbaar zijn en welke we moeten mijden omdat je er goed ziek van kunt worden. “We laten eerst zeilers de vis eten en kijken de volgende dag hoe ze zich voelen”, grapt hij. “De visvergiftiging ciguatera is helaas wijdverspreid, dus je moet altijd de lokale vissers vragen of het veilig is om te eten”, vervolgt hij serieus. Hij is nog niet uitgepraat of we hebben al beet. Met alleen een lijntje en wat aas hengelen we binnen een halfuur acht vissen uit het water. We zien ze bijten, zo helder is het water.

Eigen energie en water

Aan land verdwijnt een deel van de vangst in de vrieskist. “Die draait volledig op zonne-energie”, vertelt Hervé. Naast het huis staat zijn installatie: een dubbele rij grote zonnepanelen met daaronder een kist waar de batterijen in zitten. “Wij betalen maandelijks voor de panelen, ijskast en vriezer. Na 15 jaar zijn ze van ons”, legt Hervé uit. “Wij zijn niet aangesloten op het elektriciteitsnet, maar dekken al onze energiebehoeften met zonne-energie.”

Pal naast de panelen staat ook een grote, ronde tank. Via een verlengde dakgoot is die met het huis verbonden. “Al het water dat wij in huis en in de tuin gebruiken, is opgevangen regenwater”, licht Hervé toe. “Zo hebben we altijd genoeg.”

Artistieke inkomsten

De familie regelt veel zelf, maar heeft ook geld nodig – bijvoorbeeld voor de opleidingen van hun twee zoons. Valérie vertelt ons dat ze van haar hobby een inkomstenbron heeft gemaakt. “Met verschillende kleuren zand maak ik portretten en tekeningen. Kijk maar.” Ze trekt een rol zelfklevend papier tevoorschijn waarop de contouren van een zeilboot en palmen te zien zijn. “Veel van mijn klanten zijn zeilers. Ik teken hun zeilboot en daarbij symbolen van Frans-Polynesië. Of ik maak portretten.” Ze loopt naar de laptop. Vol ongeloof kijken we op het scherm naar haar kunstwerken. Zijn die echt met zand getekend? Het lijken wel foto's, zo realistisch.

De voordelen van zelfvoorzienend zijn

Op het prachtige eiland Taravai hebben Hervé en Valérie een relatief zelfvoorzienend bestaan opgebouwd. Dat is een bewuste keuze geweest: zij telen veel eten zelf, terwijl anderen afhankelijk zijn van de supermarkt. Deels is hun manier van leven uit nood geboren: hun eiland heeft geen elektriciteits- en waterleidingen, dus moeten ze zelf stroom opwekken en regenwater opvangen. Omdat zij geen verpakkingsmaterialen verbruiken, transportemissies veroorzaken, voedsel verspillen en nauwelijks vervuiling veroorzaken, biedt hun levensstijl ook allerlei andere duurzaamheidsvoordelen.

Terwijl de landgrenzen sluiten om de verspreiding van het coronavirus te beperken, blijkt eens te meer hoe afhankelijk velen zijn van lange, grensoverschrijdende en kwetsbare aanvoerketens. Het voorbeeld van Hervé en Valérie toont aan welke voordelen het heeft als je lokaal eten teelt. Zij hebben het goed, terwijl de wereld in paniek raakt. Ook al is het niet voor iedereen weggelegd om zo zelfvoorzienend te leven, toch kunnen we wat van ze leren. Ook in Nederland kunnen we meer fruit- en notenbomen in tuinen zetten, zelf groente telen en hernieuwbare energie opwekken. Dat is niet alleen handig in tijden van crisis, maar ook verstandig voor een duurzamere toekomst.